Nr. 56. Kraków, Sobota 20 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310	Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.	Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.	Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Wiedeń przed wyborami komunalnemi

(Od naszego korespondenta)

Wiedeń, 18 października.

Wiedeń przechodzi obecnie gorączkę przedwyborczą. Jutro ma paść decyzja, czy rządy komunalne na okres następnej kadencji oddane zostaną partjom burżuazyjnym w szczególności stronnictwu chrześcijańsko-społecznemu, czy też władza przejdzie w ręce socjalistów. W tym okresie dobitnie przejawia się wyjątkowa struktura społeczeństwa austrjackiego, które w odróżnieniu od większości państw środkowo-europejskich wyeliminowało z programu wszystkich niemal partyj moment narodowościowy, a wykształciło, z dużemi jak dotychczas rezultatami, program gospodarczy i społeczny.

Na tem tle wychodzi też na jaw cała konstruktywna wartość przeprowadzonej w Austrji sanacji. Jest ona jak wiadomo, dziełem rządów partji chrześcijańsko-społecznej, względnie jej najwybitniejszej indywidualności politycznej, księdza Seipla. Zagrożona jego sukcesami partja socjalistyczna, popełniła właśnie największy błąd na tle narodowościowem przez żądanie przyłączenia Austrji do Niemiec i wprowadzenia marki niemieckiej w miejsce korony.

Ale sytuacja nie jest dla socjalistów beznadziejna. I oni mają silny argument wobec swoich wyborców, a jest nim gospodarka w gminie miasta Wiednia, w której mają większość. Zważyć bowiem należy, że komuna wiedeńska jest jedną z najbogatszych w Europie, a może i na świecie, i równać się może ilością przedsiębiorstw z największymi koncernami przemysłowymi. Imponuje też Wiedeńczykowi, kiedy wieczorem na najruchliwszych miejscach przypatruje się pokazom filmowym, podającym w cyfrach i obrazach powodzenie gospodarki miejskiej, o budżecie rocznym, wynoszącym w dzisiejszej relacji przeszło 10.000 miljardów marek polskich, budżecie aktywnym mimo kolosalngo programu inwestycyjnego. Kulminacyjnym punktem walk partyjnych jest przytem kwestja mieszkaniowa, dziedzina, w której gmina wiedeńska bardzo dużo już zrobiła, a którą w razie powodzenia wyborczego chce w ciągu roku 1924 rozwiązać, budując z funduszów państwowych 50.000 mieszkań.

Trzeźwe i racjonalne ujmowanie zagadnień gospodarczych w żadnem społeczeństwie poza Anglją nie zaakcentowało się tak dodatnio, jak właśnie w Austrji. Korzyści tego stanu objawiają się między innemi w tem, że mimo ubóstwa skarbów naturalnych zyskała Austrja skarb bodaj że najcenniejszy, zaufanie i zainteresowanie bogatej zagranicy, która najchętniej za pośrednictwem i przez Austrję nawiązuje stosunki finansowe i gospodarcze z państwami sukcesyjnemi.

Marka polska w Zurychu: 0·0006

Apelacja Niemiec

Niemcy nie wierzą w możliwość porozumienia z Poincarem

Berlin, 19 października. Gabinet Rzeszy zajmował się ostatnio kwestją **zmniejszenia wydatków państwowych.** Tylko 3% wydatków jest pokrywanym przez podatki, **97% zaś jest pokrywany przez prasę drukarską.** Gabinet postanowił przeto w krótkim czasie mniejwięcej 1/3 **część urzędników zwolnić,** nadto postanowił on **skreślić plusy wszystkich spensjonowanych ministrów** i wyższych urzędników państwowych. Dotyczące rozporządzenie wyjdzie w najbliższych dniach i będzie przeprowadzonem **z całą surowością.**

Bataljony Reichswehry idą do Saksonji

Berlin, 20 pazdziernika. Wczoraj popołudniu u prezydenta Rzeszy niemieckiej Eberta odbyła się konferencja w sprawie saskiej z udziałem kanclerza Rzeszy, ministra obrony krajowej i ministra spraw wewnętrznych. Słychać, że zamierzone jest **wysłanie w najbliższych dniach kilku batalionów Reichswehry do zachodniej Saksonji, celem zapobieżenia aktor terroru, planowanym przez komunistów.**

Oszczędności Niemiec

Berlin, 19 października. Skutkiem niewzruszonego stanowiska Poincarego, **nie wierzą w Berlinie, by dalsze pertraktacje z Poincarem doprowadziły do jakichkolwiek rezultatów.** Rząd niemiecki podejmie przeto w najbliższych dniach **krok dyplomatyczny** i zwracając się do opinji publicznej świata przedstawi **historję układów począwszy od pierwszej propozycji niemieckij.** Rząd niemiecki zamierza stwierdzić tem, że wypełnił wszystkie żądane odeń warunki i że nie jest jego winą jeśli układy nie mogą być kontynuowane.

Berlin, 20 października. Katastrofalne skutki inflacji ujawniają się we fantastycznym wzroście cen za środki żywności i artykuły pierwszej potrzeby. Od dzisiaj bochenek chleba w Berlinie kosztuje 1 miliard, przejazd tramwajem 100 milionów. Taryfa pocztowa i telegraficzna została podwyższoną pięciokrotnie.

Henderson za porozumieniem z Niemcami

Londyn, 19 października. Przywódca robotników Henderson oświadczył w dłuższej przemowie iż konieczną jest **niedwuznaczna deklaracja rządu angielskiego** o przyszłej angielskiej polityce. Skoro rząd niemiecki zarzucił bierny opór, należało podjąć **natychmiast układy między koaliantami a Niemcami,** by odbudować społeczne i gospodarcze życie w Ruhrze pod zarządem państwa niemieckiego.

Pertraktacje francusko-czeskie

Paryż, 19 października. „Matin" podaje informację, pochodzącą rzekomo z kół dobrze poinformowanych o wczorajszych, **pertraktacjach między Poincarem, Massarykiem i Beneszem.** Poincare odbył wczoraj przedpołudniem dwugodzinną konferencję z **Massarykiem** i przyjął popołudniu Dra Benesza, który konferował następnie z dyrektorem wydziału politycznego w Minist. Spr. Zagr. Pertraktacjom tym przypisują **wielką wagę. Rozchodzi** się mianowicie o uregulowanie zapomocą **trwałego układu stosunków między obu krajami.** Potrzebny jest jednak w tym celu szereg studjów, po ukończeniu których Benesz uda się ponownie do Francji, by doprowadzić układy **do ostatecznego rezultatu.**

Prasa rządowa francuska przypisuje wielkie znaczenie konferencjom wczorajszym Benesza z Poincarem. W kołach poinformowanych głoszą, że układy Massaryka i Benesza z Poincarem **doprowadziły już do ważnych wyników.** Ma się podobno rozchodzić o próbę wpłynięcia na gabinet pragski w myśl francuskiej polityki. Mają być podpisane **specjalne traktaty** między oboma krajami

Masaryk u króla angielskiego

Londyn, 19 października. W niedzielę będzie Massaryk przyjętym na specjalnej audjencji u króla angielskiego.

FRANCJA NIE POPIERA SEPARATYSTYCZNYCH DĄŻEŃ BUŁGARJI.

Paryż, 20 października. Zaprzeczają tu kategorycznie kłamstwom, podanym przez „Augsburger Abendzeitung", jakoby Francja miała wysłać potajemnie pełnomocnika do rokowań z generalnym komisarzem von Kahrem celem przyspieszenia realizacji separatystycznych dążności ze strony Bawarji.

KONFLIKT POMIĘDZY RZĄDEM RZESZY A BAWARJĄ.

Wiedeń, 20 października. „Neues Wiener Tagblatt" donosi z eBrlina: Konflikt między Saksonją a rzeszą niemiecką złagodniał, natomiast zaostrzył się konflikt między rzeszą a Bawarją. Rząd bawarski zaprzestał porozumiewać się urzędowo z ministerstwem obrony krajowej rzeszy. Zerwanie to motywuje rząd bawarski usunięciem generała von Lossowa ze służby w Reichswerze. Z tego powodu zaostrzyła się znacznie sytuacja polityczna w Niemczech. Obawiają się nieprzewidzianych wydarzeń. W tej samej sprawie donosi „Neues Wiener Journal", że próby pośredniczenia podjęte przez ministra obrony krajowej w sprawie generała Lossowa rozbiły się, ponieważ Lossow, mimo wezwania, aby się podał do dymisji, nie uczynił tego, a nadto, jak się okazało, doniósł rządowi bawarskiemu o planach generała Kresa w sprawie środków przymusowych, jakie miały być zastosowane wobec rządu bawarskiego.

Rozwój kursów na giełdzie krakowskiej w bież. tygodniu

Kraków, od poniedziałku 15 października do piątku 19 października

AKCJE	Tranzakcje w tysiącach marek 15/X	Tranzakcje w tysiącach marek 19/X	AKCJE	Tranzakcje w tysiącach marek 15/X	Tranzakcje w tysiącach marek 19/X
P. T. H. I—V em. . . .	160—170	160—165	„Pokucie" Naft. S. A. I em	255—390	320—330
„Impex"	3.—3,6	3.6—3.9	Strug	250—270	270.
„Pharma" (B. Jawornicki)	160—175	140—150	„Krakus" I—VI em. . . .	260—280	270—290
Bracia Rolniccy I em. . .	80	85	Porcelana Ćmielów . . .	400—430	340 - 350
Żegluga Polska	24—25 ex	28	**Fabr. cukru w Chodorowie** .	**1450—1500**	**1230—1300**
Zieleniewski I—IV em. . .	**3975 - 4300**	**4200—4350**	Elektr. Siersza I - IV em.	110—115	95—100
Warsz Parowozy I—III em.	135—140	120	S. W. Niemojowski . . .	200—220	190—195
H. Cegielski, Poznań I—IX	**215—228.5**	**198—205**	Bank Przemysłowy I-VIII	165—170	145—155
„Trzebinia" I—VI em. . .	220 -240	180—190	Bank Hipoteczny	230—250	260—265.
Górka	**4500—4800**	**4700—4750**	Bank Małopolski	265—280	315—330
Siersza	**2800—3100**	**2900—2300**	Ziemski Bank Kredyt. . .		
Tepege	**1475—1500**	**1450—1550**	Powszechny Bank Kredyt.	35	32—35
Polska Nafta	132,5—145	110—115	Bank Związ. Spółek Zarob.		

Kraków, 20 października.

(=) Z początkiem tygodnia notowano dolara na krakowskiej giełdzie oficjalnej około 975, z końcem 1,120.000, w międzyczasie zaś kursa wysokocennych walut ulegały dość silnym wahaniom. Na warszawskiej giełdzie pieniężnej w ciągu minionego tygodnia dokonało się wyrównanie kursów na giełdzie oficjalnej z kursami „czarnej" giełdy. — W Warszawie przyjęto fakt ten jako objaw normalny, który umożliwi obecnie kalkulację w handlu i przemyśl. Dopóki trwał ten stan, że giełda oficjalna notowała kursa nierealne, po których zresztą było niepodobna zakupić minimalnej bodaj ilości walut, wszelkie kalkulacje były iluzoryczne a raczej dyktowane faktycznymi kursami czarnej giełdy. Obecnie różnice pomiędzy notowaniami oficjalnemi a w prywatnych obrotach zarówno w Warszawie, jak i w Krakowie są nieznaczne. Ciekawym jest objaw, że ostatnio zdarza się często, iż transakcje walutowe na giełdzie krakowskiej dokonywane są po kursach niższych, niżeli na oficjalnej giełdzie pieniężnej w Warszawie.

Giełda akcyjna zarówno w Warszawie jak i w Krakowie była przez cały ciąg tygodnia silnie zaniedbaną. Złożyły się na to rozliczne przyczyny, z których przytoczymy tylko najważniejsze a mianowicie: brak płynnej gotówki, zaangażowanie się spekulacji we walutach i dewizach i wreszcie w operacjach towarowych, dających znacznie większe zyski, niżeli spodziewać się można po silnych nawet poprawach kursów akcyj. Nie bez wpływu na giełdę efektów pozostały również momenty polityczne, a mianowicie pogłoski o zmianie na stanowisku ministra skarbu, ciągłe alarmy strajkowe i wywołana dewaluacja marki polskiej zagranicą, głównie zaś na giełdzie wiedeńskiej pewną nieufność do polskich papierów przemysłu górniczego, metalurgicznego i naftowego. W rezultacie, jak wskazuje wyżej zamieszczona tabelka kursowa, tydzień obecny zakończył się ogólną derutą kursów. Nawet „faworyty" giełdy krakowskiej, jak Górka (— 50.000), Siersza (— 250.000) i Chodorów (— 200.000) straciły na kursie. Zieleniewski i Tepege wyszły obrouną ręką, a tylko kurs ich per ultimo silnie się osłabił. Lżejsze papiery prawie bez wyjątku straciły na kursie np. Cegielski (— 23.500), Trzebinia (— 50.000), Polska Nafta (— 30.000), Elekt. Siersza (— 15.000). Utrzymał kurs Strug, a Krakus poprawił się o 10.000. Jedynie niektóre akcje bankowe zwyżkowały np. B. Hipoteczny (+ 15.000) i Małopolski (+ 50.000).

Rozwój kursów na giełdzie efektów w zakończonym obecnie tygodniu wskazuje niezbicie, że szerokie sfery interesentów giełdowych, szukających korzystnej lokaty kapitału, nie doceniają wartości akcyj. Zwłaszcza akcje solidnych przedsiębiorstw, których majątek nawet po przeliczeniu w dolarach reprezentuje wartość kilku miljonów dolarów, nie osiągają ani jednej trzeciej swej istotnej wartości. Np. akcje Zieleniewskiego, które w lipcu br. reprezentowały wartość około 7 dolarów, wykazują dzisiaj kurs odpowiadający około 3½ dolara, akcje „Nobel", za które w lipcu płacono 2 dolary, reprezentują dziś kurs zaledwie 25 centów. Takich niedocenianych akcyj możnaby wyliczyć dziesiątki.

Dopiero, gdy szeroki ogół zorjentuje się w tym fakcie i zrozumie, że lokata kapitałów w papierach solidnych przedsiębiorstw, aczkolwiek chwilowo dająca mniejsze zyski, stanowi jednak jedynie pewną gwarancję rzetelnych zysków i ucieczki przed dewaluacją, rynek efektów ożywi się znowu i nadejdzie moment zrównania się papierów z parytetem walutowym. Poprawa sytuacji na giełdzie efektów oczekiwaną jest zresztą również w związku ze wzmożeniem się sytuacji na giełdzie efektów we Wiedniu.

Trjumf przemysłu lotniczego francuskiego

Paryż, 18 października.

Wydział techniczny „l'aeronautique" zatwierdził ostatnio nowy motor typu Salmson (18 cylindrow) o sile 500 KM. Aparat ten odbył już 60 godzin lotów wstępnych, oraz

50 godzin lotu bez przerwy,

razem 110 godzin lotu. bez najmniejszego uszkodzenia lub zanieczyszczenia motoru.

Jest to wielki tryumf przemysłu lotniczego francuskiego i

cios dla propagandy niemieckiej.

usiłującej utrzymać prestige przemysłu niemieckiego w tej dziedzinie.

Co wydarzyło się Mikołajowi II-mu w Indjach

Ciekawy niezwykle wypadek opisuje w swych wydanych niedawno pamiętnikach książę Uchtomski, towarzysz Mikołaja II w czasie, gdy ten ostatni był jeszcze następcą tronu rosyjskiego w podróży naokoło świata. Gdy Mikołaj II przybył do Bombaju postanowił n zapoznać się bliżej ze światem tajemniczych Jogów indyjskich i udał się w tym celu do pobliskiej puszczy. zamieszkiwanej przez tychże.

Przywoławszy do siebie jednego z wybitniejszych Jogów, postanowił carewicz zażartować z niego i zapytał: „Jeśli istotnie jesteś tak potężnym jak mówią, o spraw, aby pojawiły się tutaj białe niedźwiedzie". Białe niedźwiedzie w puszczy podzwrotnikowej, zaiste trudno było o większe szyderstwo. Jog spojrzał surowo na dostojnego gościa i rzekł: — „Będą, spójrz tam w las". Carewicz spojrzał z uśmiechem niedowierzenia, lecz nagle o dziwo, ukazały się przed oczyma Mikołaja i jego otoczenia białe niedźwiedzie, które wyszedłszy z głębin puszczy, otoczyły w liczbie kilkuset zwartym kołem carewicza i jego świtę. Przerażony Mikołaj, począł prosić Jogę o ratunek, na którego skinienie niedźwiedzie natychmiast znikły. Carewicz nabrawszy jednak po chwili otuchy, zawołał: „Niech pokażą się tutaj lwy" i znów powtórzyło się to samo. Jog postanowił jednak ukarać carewicza i o zmroku, gdy Mikołaj ze swym towarzyszem powrócił do hotelu, ujrzał z niepisanym przerażeniem w pokojach swych całe gromady niedźwiedzi i lwów, które dopiero po upływie jakiej godziny zniknęły.

Wytłumaczenia powyższego wypadku należy szukać w masowej suggestji i post suggestji, za pomocą których fakiry i jogowie indyjscy dokonują większą część swych „cudów".

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 20 października. Otwarcie giełdy: Berlin (not. skreślone), Holanda 218¾, N. York 559⅛, Londyn 25.28 Paryż 33.50, Medjolan 25.27, Praga 16.64, Budapeszt 0.03.06, Bukareszt 2.60, Belgrad 6.85, Sofja 5.85, Warszawa 0.0006, Wiedeń 0.0078½. Austr. kor. stempl. 0.0079.

GIEŁDY PIENIĘŻNE

Nowy York, 19 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 4¼%. Przekaz na Londyn 452.37. Przekaz na Londyn na 60 dni 445.50. Przekaz na Paryż 598, Przekaz na Amsterdam 39 13. Przekaz na Kopenhagę 17.50, Przekaz na Pragę 2.98, Przekaz na Berlin 00000.000 w płaceniu, w żądaniu 000000001⅛.

Amsterdam, 19 października. Dewizy. Londyn 1155 i pół, Berlin 0.22 za miljard. Paryż 1530, Szwajcarja 4575, Wiedeń 00036. Kopenhaga 4475, Sztokholm 6725 i pół, Chrystiania 3952 i pół, Nowy Jork 255 i jedna czwarta, Bruksela 13.25, Madryt 344, Włochy 1155, Praga 757 i pół do 767 i pół, Helsingfors 675—685.

Praga, 19 października. Dewizy. Amsterdam 130, Berlin 5,5 za miljard. Chrystiania 538, Sztokholm 917, Kopenhaga 610, Zurych 634 i trzy czwarte, Nowy Jork 3450 Wiedeń 488 i pół, marki niemieckie 7 za miljard, marki polskie 30 za miljon. Paryż 208 i siedm ósmych.

Paryż, 19 października. Weksle. Niemcy 000000 i jedna ósma, Ameryka 1669 i pół. Belgja 8650, Anglja 7557 i pół, Holandja 653 i trzy czwarte, Włochy 75.., Szwajcarja 298 i trzy czwarte. Hiszpanja 224 i trzy czwarte.

Londyn, 19 października. Weksle. Paryż 7535, Belgja 8720, Szwajcarja 2528 i pół, Holandja 1156, Nowy Jork 45293. Hiszpanja 3356 i pół, Włochy 125, Niemcy 52,500,000.000. Wiedeń 322.500. Bukareszt 969.

GIEŁDY TOWAROWE

Nowy Jork, 18 października. Giełda metalowa: srebro zagraniczne 63 i trzy ósme, miedź elektrolitowa 12 i siedm ósmych do 13. cyna 4175, ołów 692, cynk 635, żelazo 2225. blacha 562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 1500, nafta w tankach 600, nafta stand white 13, nafta credit balance 215, terpentyna 99, terpentyna savannah 93 i pół.

Giełda produktów spożywczych: kawa loko 11 i trzy ósme na październik 9.17, na grudzień 853. na styczeń 823, na marzec 795, na maj 782, smalec 13.. i pół, łój 8 i jedna ósma, olej bawełniany loko 1000 olej bawełniany ia grudzień 1065. cukier centryfugowy 766.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona zim. loko 124, pszenica twarda zim. 124 i pół, kukurudza loko 125, fracht zbożowy na kontynent 12 centów, fracht zbożowy do Anglji dwie szesnaste szyl., mąka spring wheate claers 525—575.

Nowy Jork, 19 października. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 35000, dowóz wewnątrz kraju 27000. wywóz do Anglji 1000. wywóz na kontynent 5000, targ miejscowy middling 3020. Tendencja silna.

Terminy: październik 2967, listopad 2955, grudzień 2945, styczeń 2895, maj 2908. lipiec 2730, sierpień 2655, wrzesień 2655.

Nowy Orlean, 19 października. Targ bawełny. Targ miejscowy 2925.

Terminy: grudzień 2892, styczeń 2890, marzec 2885, maj 2868, lipiec 2830.

Brema, 19 października. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kg. Notowanie zamknięcia 8,840,000.000.

Liverpool, 19 października. Targ bawełny. Obroty 5000. Dowóz 15800, amerykańska 20 punktów, egipska 15 punktów niżej. targ miejscowy 1714. Tendencja silna.

Terminy: października 1599 listopad 1557, grudzień 1544, styczeń 1524, luty 1513, marzec 1501, kwiecień 1585, maj 1574. czerwiec 1556, lipiec 1536. sierpień 1488, wrzesień 1429.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

WSTRZYMANIE ZASIŁKÓW DLA ZAGŁĘBIA RUHRY.

Berlin, 20 października. Rząd Rzeszy wstrzyma w przyszłym tygodniu wysyłkę zasiłków do Zagłębia Ruhry dla przemysłu i górnictwa. Wobec tego, że poszczególne przedsiębiorstwa posiadają środki pieniężne, które wystarczą im tylko na kilka dni, zachodzi obawa, że nie będą one mogły utrzymać pracy przez wszystkie dni w tygodniu i zaprowadzą dni bez pracy.

PREMJER WITOS wyjechał do Baronowicz na uroczystość wmurowania tablicy ku czci 180-ciu członków personalu sanitarnego, którzy padli w walce z epidemją.

Pierwszy lot nocny Chicago-Nowy Jork

Nowy Jork, 17 października.

Opinja publiczna amerykańska zajmuje się obecnie pilnie **pierwszym lotem nocnym**, który odbył się z Chicago do Nowego Jorku. Podróż podjęto na samolocie J. L. 6 (Junkers Larsen), pilotował **Eddici Stinson**, wioząc jako pasażerów prezesa Aero Klubu w Illinois oraz mechanika. Przelot miał się odbyć **bez zatrzymania**. Pilot wyruszył z Chicago o północy, (czas wschodnio-amerykański) i przestrzeń do Nowego Jorku, wynoszącą

750 mil angielskich przeleciał w 8 i pół godzin,

lecąc przeciętnie 88 **mil na godzinę**. Samolot wylądował na Curtiss Field, Garden City o godzinie 7 i pół następnego rana. Pełnia księżyca ułatwiała znacznie odróż do Clevelandu, potem jednak chmury zasłoniły księżyc i poczynając od Clevelandu aż do Pensylwanji, do której pilot dotarł już rano, podróż odbywała się

w zupełnej ciemności.

Przelot powyższy jest najlepszym dowodem rozwoju amerykańskiej komunikacji powietrznej, szczególniej, iż loty nocne sa tak bardzo pożądane.

KRONIKA

PIŁKARZE ESTOŃSCY W WARSZAWIE. Do Warszawy przybył estoński klub Kalev oraz reprezentacja Tallinna (Rewla) do Warszawy w celu rozegrania zawodów footbal. ze stoł. Polonją oraz reprezentacyjną drużyią Warszawy.

ZMIANY W WOJSKU. W „Dzienniku Personalnym M. S. Wojsk." ogłoszono o przeniesieniu w stan nieczynny z dniem 1 b. m. na przeciąg 1 roku bez poborów płk. p. d. szt. gen. Bukowieckiego Mieczysława.

—o—

ZBIOROWA WYSTAWA PRAC MICHALINY JANOSZANKI. W salonie Związku Artystów plastyków przy pl. św. Ducha Dom Artystów, urządzono zbiorową wystawę prac p. Michaliny Janoszanki.

Wystawa wzbudza duże zainteresowanie. Wybitny talent dekoracyjny p. Janoszanki znajduje szczególnie ciekawą formę ekspresji w malarstwie dekoracyjnem na szkle.

Komunikaty teatralne i koncertowe

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiejsze wznowienie „Cyda" Corneille'owskiego obudziło żywe zainteresowanie, zwłaszcza, że biorą w niem udział tak wybitne siły, jak pp. Solska-Grosserowa i Wysocka. Jutro popołudniu „Grehowy wieniec", wieczorem „Złoty wiek rycerstwa".

OPERA I OPERETKA. Dziś w sobotę 20 bm. premjera „Demona", fantastycznej opery A. Rubinsteina według poematu Lermontowa, z gościnnym występem Niki Jakubowskiej, artystki opery poznańskiej Akcja poprzedzona prologiem, opiewającym walkę Demona" z Aniołem o panowanie nad światem, rozgrywa się na tle zbrodniczej miłości Demona do Tamary, córki księcia Gruzji. Demona kreuje K. Kruglowski, w innych partjach wystąpią pp. Strożyńska, Pietroń, Mazanek i inni.

BAGATELA. Dziś premjera świetnej komedji R. Benjamin pt. „Rozkosze przypadku" z pp. Słonecką, Rygierową, Gorayską, Nowakowskim (reżyser), Szubertem, Meliną, Godlewskim, Pietruszyńskim, Ratschką, Winklerem w głównych rolach. Jutro popołudniu po zniżonych cenach „Wicek i Wacek" w premjerowej obsadzie.

—o—

KONCERT W. GIESEKINGA wszechświatowej sławy pianisty odbędzie się w Krakowie nieodwołalnie w niedzielę 21 bm.

DRUGI PORANE BEETHOVENOWSKI Z J. ŚLIWIŃSKIM odbędzie się w niedzielę 28 bm. w Miejs. Teatrze im. Jul. Słowackiego. Bilety już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

W ostatnim okresie rocznym od 1 października 1922 r. do 1 paźdz. 1923 r. średni wzrost cen papieru oraz książek w porównaniu ze wzrostem innych czynników, był umiarkowany i przedstawiał się następująco:

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

W SPRAWIE CŁA NA PAPIER.

W ostatnim okresie rocznym od 1 października 1922 r. do 1 października 1923 r. średni wzrost cen papieru oraz książek w porównaniu ze wzrostem innych czynników był umiarkowany i przedstawia się następująco:

przedmiot	wzrost (razy)
frank szwajcarski	40,7
papier	46,7
administracja wydawnictw	60,0
koszt druku	86,5
robocizna introligatorska	107,9
ogólny wzrost drożyzny	60,0
mnożnik księgarski	60,0

Ceny naszych książek w stosunku do cen przedwojennych wzrosły w cenie mniej niż ceny sprzedażne dla nas w przerachowaniu na walutę polską) książek zagranicznych.

Co się tyczy cła na papier, to istnieją cztery kategorje, zależnie od stosowanego mnożnika celnego: do kategorji I. z mnożnikiem celnym, wynoszącym 2 prc. mnożnika celnego normalnego (ulga celna 98 prc cła), należy papier drzewny i bezdrzewny, objęty poz. 177 p. 2 c I i II, poz 177 p. 2 f., I taryfy celnej, o ile sprowadzają go dla własnych wydawnictw instytucje społeczne lub rządowe o charakterze wydawniczo-naukowym; do kategorji II. z mnożnikiem celnym, wynoszącym 20 prc. normalnego (ulga celna 80 prc.), należy papier drukowy zeszytowy i bibuła atramentowa, wszystko z masą drzewną, objęte poz. 177 p. 2. c, I; do kategorji III, z mnożnikiem celnym, wynoszącym 75 prc. normalnego, należą wszelkie pozostałe gatunki papieru, z wyjątkiem bibułki do gilz, białej i kolorowej, w książeczkach, oraz bibułki białej marszczonej i kolorowej wszelkiej — które należą do kategorji IV, z mnożnikiem celnym normalnym.

Papier na gazety i książki, o ile zawiera masę drzewną, korzysta zatem z mnożnika celnego ulgowego, wynoszącego 20 prc. mnożnika normalnego.

Przy październikowych cenach papieru i przy stawkach celnych mkp. 15 — i 20 — od 100 kg. papieru gazetowego i 30 — od 100 kg papieru książkowego drzewnego, obciążenie celne w stosunku do ceny jest następujące:

przedmiot	mnożnik normalny	obciążenie
papier gazetowy	57.000	ok. 6,1%
„ rotacyjny	81.000	„ 10,—, „
	57.000	„ 8,7 „
„ płaski	81.900	„ 12,4 „
„ książkowy	57.000	„ 9,—.
„ drzewny	81.000	„ 13,5 „

Natomiast papier książkowy bezdrzewny, korzystający z mnożnika celnego, wynoszącego 75 prc. normalnego, przy październikowych cenach i przy stawce celnej 45 mkp, od 100 kg, obciążony jest cłem w wysok. następującej: przy dotychczasowym mnożniku normalnym 57.000 — obciążenie przeciętne 25 prc., przy nowym mnożniku normalnym 81.000 — obciążenie przeciętne 35 prc.

Cło na papiery gazetowe, książkowe drzewne, oraz zeszytowe drzewne nie wpływa na drożyznę tych gatunków papieru, jeżeli o drożyźnie można tu mówić. Cło zaś na papiery bezdrzewne jest już wysokie i odgrywa rolę ochrony krajowego przemysłu przed konkurencją zagraniczną.

Co się tyczy papieru bezdrzewnego, to druk podręczników szkolnych, zwłaszcza podręczników dla szkół powszechnych, powinien zasadniczo przejść na papier bezdrzewny, ponieważ ten papier umożliwia obfitą ilustrację książki (zasada książek dla oświaty początkowej), oraz zapewnia trwałość.

—o—

WYKŁADNIK WZROSTU CEN HURTOWYCH. D. 17 b. m. ukazało się rozporządzenie ministra skarbu, ustalające wykładnik wzrostu przeciętnych cen hurtowych miarodajnych przy określaniu wszystkich kwot, oznaczonych w ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

SYTUACJA W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM. W ostatnich dniach sytuacja w przemyśle włókienniczym nie uległa naogół zmianie na lepsze i według opinji sfer przemysłowych nic nie zwiastuje bliskiej możliwości takiej zmiany.

W dalszym ciągu panuje w handlu sytuacja niepewna i znaczna ilość przemysłowców wstrzymuje się od wszelkiej transakcji w obawie przed wahaniami walutowemi.

Jakkolwiek ostatnio wahania te nie są już bardzo znaczne, noszą jednakże 5 do 10 prc. dziennie i dlatego nieliczne tranzakcje, dokonywane są jedynie przy połowie wpłacanej gotówki i krótkoterminowych wekslach.

Tak samo redukcja nie zmniejszyła się, ale raczej zwiększyła i wynosi 15 prc. w bawełnie i 24 prc. w wełnie.

Również i sprawa sukna na mundury, która zadecydowana została w myśl potrzeb przemysłu, nie wpłynęła na zmianę sytuacji, gdyż nie ma dotąd wełny na te zamówienia i zbyt krótki termin jest, aby wpływ tranzakcji tych mógł się już objawić.

PRZEMYSŁ MEBLI GIĘTYCH W POLSCE. Dzięki uprzejmości Dyr. Rudolfa Dattnera, który jest generalnym zastępcą fabryk wyrobów mebli giętych „Mundus" w Polsce, udało się nam uzyskać następujące informacje, dotyczące przeobrażeń, jakie zaszły ostatnio w przemyśle mebli giętych.

Przed wojną jeszcze istniejąca fabryka „Mundus" Spółka Akcyjna, zakupiła w czasie wojny fabryki Jakóba i Józefa Kohnów i utworzyła jedno Towarzystwo akcyjne.

W ostatnich tygodniach zakupiło wyżej wymienione Towarzystwo Akcyjne większość fabryk braci Thonet tak, iż dziś powstał olbrzymi koncern wyrobu mebli giętych wszystkich tych trzech wielkich przedsiębiorstw. Koncern ten utworzył następnie narodowe Spółki akcyjne, w których zaangażowane są kapitały krajowe i tak w Polsce banku Przemysłowego w Krakowie i Dyskontowego w Warszawie. Koncern ten stoi obecnie przed zorganizowaniem się wewnętrznym w kraju i zamierza w najbliższym czasie stworzyć osobną Dyrekcję nowo powstałej Spółki akcyjnej na Polskę z siedzibą w Warszawie lub w Krakowie.

Polskie Towarzystwo Akcyjne koncernu posiada fabryki w Buczkowicach, Rybarzowicach i w Jasienicy koło Bielska oraz fabrykę w Nowo-Radomsku.

O GIEŁDY KLEJNOTÓW W BUDAPESZCIE. Z Budapesztu donoszą nam, iż toczą się tam obecnie układy w sprawie utworzenia giełdy klejnotów. Budapeszteńskie wielkie banki sprzeciwiają się temu projektowi, twierdząc, iż poniosłyby skutkiem tego szkody w swych zakupach złota. W kołach jednak fachowych oświadczają, iż plan utworzenia giełdy klejnotów w Budapeszcie nie może już zostać obalonym.

ROZMAITOŚCI

SAMOBÓJSTWO ROTSCHYLDA. W Londynie popełnił samobójstwo przez poderżnięcie sobie gardła w wannie, baron Nathaniel Charles Rothschield, współwłaściciel firmy „N. M. Rothschild and Son" i prezes Towarzystwa ubezpieczeń „Alliance Assurance Company".

Samobójca był drugim synem pierwszego lorda Rothchilda i liczył 46 lat. W 1907 r. poślubił córkę magnata węgierskiego, Alfreda von Wertheimstein, i pozostawia syna i trzy córki.

Jak wykazało śledztwo, baron popełnił samobójstwo w przystępie neurastenji.

LUDNOŚĆ PARYŻA. Według najświeższych danych statystycznych, Paryż liczy obecnie 2,906.000 mieszkańców, gdy tymczasem w 1910 roku liczył 2,588.000, ludność więc stolicy Francji zwiększyła się w ciągu lat trzynastu o 318.000 osób.

Pod względem zatem liczby mieszkańców, Paryż zajmuje trzecie miejsce na świecie, wyprzedza go bowiem tylko Nowy Jork i Londyn.

KADZIEŻ TORU KOLEJOWEGO. Szczytem bezczelności złodziejskiej jest chyba kradzież toru kolejowego, dokonana w tych dniach w Niemczech.

Nie wykryci dotychczas przestępcy odkręcili i skradli sto metrów szyn z toru kolei Zehdenick—Liebenwalde, w pobliżu leśniczówki Zehdenick.

Jak wskazują ślady, złodzieje uwieźli swą zdobycz wielkim samochodem ciężarowym w stronę Berlina.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie $7^1/_2$)
Sobota: „Cyd“ (premjera)
Niedziela popoł.: „Grochowy wieniec“, wieczór: „Złoty wiek rycerstwa“.

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)
Sobota popoł.: „Obłęd“ (ceny zniżone), wieczór: „Rozkosze przypadku“ (premjera)
Niedziela popoł.: „Wicek i Wacek“ (ceny zniżone) wieczór: „Rozkosze przypadku“.

OPERA i OPERETKA (początek o g. $7^1/_2$)
Sobota: „Demon“ (premjera)
Niedziela popoł.: „Ostatni walc“, wieczór: „Demon“.

STARY TEATR (początek o godzinie $7^1/_2$)
Niedziela 21 bm. o godz. $7^1/_2$ wieczór: Walter Gieseking, sławny pianista.
Piątek 26 bm. o godz. 8 wieczór: Leo Ślezak, światowej sławy śpiewak.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.